

- Brožík, V. (1952): Příspěvek ke květeně Strakonicka. — Československé botanické listy 4 : 156—157.
- Čelakovský, L. (1873): Prodrómus květeny české, díl II. — Praha.
- Čelakovský, L. (1883): Prodrómus květeny české, díl IV. — Praha.
- Dostál, J. (1950): Květena ČSR. — Praha.
- Dostál, J. (1954): Klíč k úplné květeně ČSR. — Praha.
- Hejný, S. (1949): Několik zajímavých adventivních rostlin z jižních Čech. — Československé botanické listy 1 : 115—116.
- Hnízdlo, A. Z. (1948): Přírodní památky a krásy Tábořska. — Tábor.
- Chán, V. (1951): Netýkavka malokvětá v jižních Čechách. — Československé botanické listy 4 : 32.
- Rohlena, J. (1928): Příspěvky k floristickému výzkumu Čech, VII. — Časopis Národního musea 102 : 5—22.
- Veselý, A. (1898): Rostlinstvo na Kuřidle u Strakonice. — Vesmír 27 : 88—90, 110—111.

Adresa autora: Václav Chán, Strakonice 571/I.

Oldřich Potůček :

Příspěvek ke květeně Náchodska.

V rámci floristické akce ČSBS jsem započal v roce 1951 s průzkumem květeny náchodského okresu, nemohl jsem však už v dalších letech ze závažných důvodů pokračovat. Pokud je mi známo, je vlastní Náchodsko po floristické stránce dosti málo známé. Dá se povšečně charakterisovat jako přechodná oblast mezi florou sudetskou a teplomilnou florou „panonnskou“. A tak se tu mísí prvky xerothermní vegetace s prvky horskými, které bývají vázány spíše na lesnatá údolí, zatím co teplomilná flora převládá na otevřených plateau, zvláště pak na kamenitých místech. Projevuje se tu tedy do jisté míry i zvrat pásem.

Botanicky snad nejbohatší je známé Babiččino údolí od České Skalice až po Havlovický mlýn u Červeného Kostelce, a zvláště pak přilehlá údolíčka postranní. Floristicky bohaté jsou též výchozy hornin (opuky), ať už bezlesé nebo porostlé lesem, zvláště smíšeným. Jedním takovým místem je též západní okraj lesa „Na skále“ u obce Študnice; je to dosti prudká, k západu obrácená stráň v nadmořské výšce 310—350 m. Půda je silně kamenitá, suchá, jen na úpatí stráně humosnější a vlhčí. Tu je také nejbohatší květena této snad původní bučiny, která na severním okraji lesa přechází v doubravu. V stromovém patru jsou dále zastoupeny jedle, habr, lípa malolistá, klen, ale též borovice a smrk, které sem sestupují z monokultur na plošině nad strání, kde též býval listnatý, případně smíšený les. Z keřů zasluhují zmínky líska, lýkovec jedovatý a břečtan.

Dále uvádím některé zajímavější nálezy z náchodského okresu:

Achillea collina Becker ssp. *eu collina* Dost. — na mezích v okolí obce Řešetova Lhota, dosti hojně.

Actaea spicata L. — v Babiččině údolí v smíšených lesních porostech, velmi roztroušeně.

Alchemilla glaucescens Wallr. ssp. *pubescens* (Lam.) — podél cest a na lesních okrajích, roztroušeně.

Anemone ranunculoides L. ssp. *typica* Ulbr. — u Havlovického mlýna v Babiččině údolí podél řeky, dosti hojně.

Asarum europaeum L. — v lesích, zvláště smíšených, na vlhkých místech, hojně.

Bromus erectus Huds. ssp. *eu-erectus* A. Gr. — na hromadě kamení u cesty z Řeš. Lhoty do Třtice, vzácně.

Calamintha clinopodium S p e n n e r — Studnice: na sev. okraji lesa „Na skále“, roztroušené.

Carex flacca S c h r e b. ssp. *diversicolor* (C r.) M o r a v. — v bučině „Na skále“, velmi roztroušené.

Centaurea jacea L. ssp. *angustifolia* (S c h r a n k) G u g l. — Řeš. Lhota: u silnice v osadě Pastviště, roztroušené.

Centaurea scabiosa L. ssp. *euscabiosa* G u g l. — na křižovatce polních cest mezi Řeš. Lhotou a Třticí, hojně.

Centaurium minus M o e n c h ssp. *typicum* (W i t t r.) R o n n. — Babiččino údolí, u cesty ze Mstětína k hájovně, vzácně.

Centaurium pulchellum (S w.) D r u c e — u polní cesty mezi Bakovem a Třticí roztroušené.

Chaerophyllum aromaticum L. — v bučině „Na skále“ roztroušené, vzácně na lukách u Řeš. Lhoty.

Circaea lutetiana L. — vzácně v houštinách bučiny „Na skále“.

Cirsium acaule (L.) S c o p. — na mezi u křižovatky pol. cest mezi Řeš. Lhotou a Třticí poměrně hojně, tamtéž nalezen kříženec $\times$ *Cirsium rigens* W a l l r. (*acaule* $\times$ *oleraceum*) ve 3 exemplářích.

Cypripedium calceolus L. — M i k e š uvádí z bučiny „Na skále“ a poznamenává, že je značně decimováno přesazováním do zahrádek. Tuto lokalitu jsem asi po 10 let často navštěvoval, avšak střežičník jsem tu nikdy nespatriil. Neudržel-li se v některém těžko dostupném místě, budeme se moci domnívat, že byl nesvědomitými zahrádkáři zcela vyhuben.

Dianthus chinensis L. — Lhoty: na kompostu u nové silnice, zplnělý.

Digitalis grandiflora M i l l. — v Babiččině údolí pod Boušínem, roztroušené.

Epilobium hirsutum L. — Mstětín: zídka pod cestou do Babiččina údolí, roztroušené.

Epipactis latifolia (L.) A l l. — Řeš. Lhota, podél „Nové“ cesty v lese Borovinky dosti hojně v některých letech, v jiných jen velmi vzácně.

Eupatorium cannabinum L. — v Babiččině údolí pod Boušínem, hojně.

Euphorbia cyparissias L. — Třtice: nad mlýnem u cesty dosti hojně.

Euphorbia dulcis L. — v bučině „Na skále“ roztroušené.

Galium boreale L. — na vlhkých lukách u Trubějova a podél potoka Špinka mezi Třticemi a Ostaší dosti roztroušené.

Galium silvaticum L. — Ostaš: pobřežní houštiny potoka Špinka, vzácně.

Geum rivale L. — Řeš. Lhota: u potoka na záp. konci lesa Lískovec, roztroušené.

Hieracium racemosum W. K. ssp. *Kitaibelianum* D o m. — Studnice: na sev. okraji lesa „Na skále“, roztroušené.

Humulus lupulus L. — Studnice: v pobřežních houštinách potoka Špinka a u obou rybníků, roztroušené.

Hypericum hirsutum L. — v bučině „Na skále“, roztroušené.

Hypericum maculatum C r. — Řeš. Lhota: na záp. okraji obce u plotů, hojně.

Knaulia arvensis (L.) C o u l t. — na lukách mezi Třticí a Ostaší jsem našel několik rostlin se zvětšujícími listy pod květenstvím (mutace).

Lathraea squamaria L. — v bučině „Na skále“, roztroušené.

Lilium martagon L. — tamtéž.

Listera ovata (L.) R. Br. — Řeš. Lhota: na počátku „Nové“ cesty v lese Borovinky pod železničním viaduktem, hojně.

Lotus uliginosus S c h k u h r — Trubějov: v příkopě na vlhké louce u lesa Lískovec, roztroušené.

Malva moschata L. — pod zastávkou v Řeš. Lhotě u silnice roztroušené, vzácně v polích na kompostech.

Medicago falcata L. — podél polních cest a na hromadách kamení, roztroušené.

$\times$ *Medicago varia* M a r t. (*falcata* $\times$ *sativa*) — na stejných místech pohromadě s předešlým druhem.

Mentha aquatica L. — na vlhkých lesních místech a podél potoků, roztroušené.

Monotropa hypopitys L. — ve smrkových lesích u Řeš. Lhoty u Trubějova, vzácně.

Odontites rubra (B a u m g.) O p i z ssp. *verna* (B e l l.) V o l l m. — na brambořišti při záp. okraji Řeš. Lhoty, vzácně.

Oenothera biennis L. — Boušín: na hřbitově u kostelní zdi.

Orchis maculata L. ssp. *helodes* (G r i s.) C a m u s — M i k e š o tomto druhu píše: „... hojně ve velmi statných exemplářích při Nové cestě.“ To však je údaj historický; sám jsem viděl jen tři rostliny v potočním náplavu blízko železničního viaduktu, po suchém létě 1947 tam zbyla jen jediná rostlina.

Orchis majalis R e h b. — na vlhkých lukách a podle lesních potoků, dosti hojně.

- Orchis ustulata* L. — Mikeš uvádí z okolí Řeš. Lhoty dva exempláře, oba však už vzaly za své.
- Origanum vulgare* L. ssp. *genuinum* Ga u d. — Třtice: na stráni nad cestou mezi mlýnem a obcí, vzácně.
- Oxalis stricta* L. — v zahradě čp. 72 v Řeš. Lhotě a na polích u Boušina, velmi roztroušeně.
- Paris quadrifolia* L. — v listnatých nebo smíšených lesích, roztroušeně.
- Parnassia palustris* L. — Boušín: u napajedla na louce západně od obce, vzácně.
- Petasites albus* (L.) Ga e r t n. — v lese Borovinky u „Nové“ cesty pod Trubějovem, roztroušeně.
- Phyteuma spicatum* L. — Babiččino údolí, roztroušeně.
- Platanthera bifolia* (L.) Ri c h. — Řeš. Lhota: U železničního viaduktu v lese Borovinky na náspu, vzácně; tento vemeník rostl kdysi velmi hojně asi 100 m odtud, blíže ke vsi, na suché mezi mezi vřesem a kociánkem, byl však na této lokalitě zničen vyrýpáváním a zvláště pak v suchých letech častým vypalováním trávy i požáry, způsobenými jiskrami z lokomotiv vlaků, jezdících po blízké trati.
- Polygonatum odoratum* (Mill.) Dru c e a *Polygonatum verticillatum* (L.) All. — oba druhy roztroušeně až hojně v bučině „Na skále“, jinde v lesích (Lískovec, Borovinky — viz též Mikeš), jen ojediněle.
- Polygonum aviculare* L. ssp. *neglectum* (B e s s.) He j. — na polní cestě západně od Řeš. Lhoty, roztroušeně.
- Prenanthes purpurea* L. — v bučině „Na skále“, roztroušeně, jinde v lesích velmi vzácně.
- Ramischia secunda* (L.) Ga r c k e — na téže lokalitě jako *Listera ovata*.
- Ranunculus bulbosus* L. — na polích jako plevel velmi vzácně.
- Salvia verticillata* L. — na křižovatce polních cest mezi Řeš. Lhotou a Třticí, hojně.
- Sanguisorba minor* Scop. ssp. *dictyocarpa* (Sp a c h) Ro u y — Ca m u s — tamtéž vzácně.
- Sedum spurium* M. B. — Boušín: u silnice na kraji obce zplanělé.
- Selinum carvifolia* L. — Řeš. Lhota: na sadě čp. 10 vzácně.
- Silene dichotoma* Ehr h. — na lukách a zvláště na jetelístích dosti hojný plevel.
- Spirodela polyrhiza* (L.) Sc h l. — Řeš. Lhota: v rybníce dosti vzácně.
- Stellaria palustris* (Murr.) R e t z. — na polích a lukách mezi Řeš. Lhotou a Bakovem, hojně.
- Stenactis strigosa* (Muehlb.) Dost. — na lukách záp. od Řeš. Lhoty, vzácně.
- Veronica scutellata* L. — Trubějov: v příkopě na vlhké louce u lesa Lískovec, vzácně.
- Vicia hirsuta* (L.) S. F. Gr. — Řeš. Lhota, na mezi v polích západně od obce, roztroušeně.
- Vicia tetrasperma* (L.) Schreb. — na polích jako plevel, roztroušeně.
- Vicia villosa* Roth: ssp. *dasycarpa* (Ten.) Cav. — na mezích v polích, vzácně, ssp. *euvillosa* Cav. — roztroušeně.
- Doklady většiny sběrů jsou uloženy v herbářích Bot. ústavu UK v Praze. Je mi milou povinností poděkovat za revisi materiálu Dr Fr. Mladému a prom. biol. Jos. Holubovi a Vl. Skalickému.

Literatura

- (1) Dostál, J. (1950): Květena ČSR, Praha.
- (2) Dostál, J. (1954): Klíč k úplné květeně ČSR. Praha.
- (3) Mikeš, J. (1952): Příspěvek ke květeně Náchodska. Čs. bot. listy V (4) : 55—56, Praha.